

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 K.

Félévre 6 K.

Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos
petisors egyszeri hirdetése
15 f. Közlemények sora 40 f.
**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**
**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**
Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::Kösch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

A Széchenyi-kör hangversenye.

Az Eperjesi Széchenyi-kört a háború hosszú némaságra készítette. A létfenntartás parancsoló feladatai mellett eltörpült minden más szükséglet, de meg az élethalálharc a békés, építő munkától elvont majd minden erőt. Fegyverrel kell visszavernünk irigyeinket, akik küzdelmes multunk értékes alkotásait porba dönteni, s nemzeti emelkedésünk termőtalaját elrabolni ellenünk törtek.

E védelmi háború minden kegyetlensége mellett is nagyszerű: fenséges symphoniába olvasztotta az egész nemzet érzés- és gondolatvilágát s megacélozta a tespedő karaktert, melyen a túlerő minden támadása megtörött. A Kárpátok komor bérceitől az alföld nyugodt rónáin le a hullámozó tengerig egyetlen komoly hang moraja hallott: az egész magyar nemzet együtt imádkozott. Megalázkodva az isteni bölcsesség előtt, kulcsolta könyörgésre kezét, de sziklaszilárd eltökéltséggel segítette a távol küzdőket. Sáros megye közönsége a háborút átélte: fiai a haza szent eszményeitől ittasultan az otthon féltő férfi keseredett elszántságával vetették magukat a téli zord hidegből kulturvidékre törő farkascorda elpusztítására. A sárosi lankás hegyoldalak és békés völgyek örök időkig beszélnek a megpróbáltatások ama nehéz napjairól, hiszen látták a hősi vitézség pazar csillogását, de érezték és érzik most is a mély sebeket, miket a háború ekéje szántott testükön. Mint embert, kinek tagjait a fagy megdermesztette, úgy veszi oltalmába az egész ország a Kárpátok sokat szenvedett derék népét és feldúlt vidékét: melengeti, takargatja, ápolja . . . Sáros megye közönsége, melyet a háború — izmait és idegeit a végsőkig feszítve — kimerített, csak most kezdi érezni tagjait; csak most ébred az álomból s lát munkához, hogy kulturája oltárán újraélessze a kialudt tüzet.

A mult század 70-es éveiben, mikor a nemzeti elnyomatás bilincseinek lehullásával a szabad fejlődés serény munkára ösztökölte a nemzet téltenségre kárhozottatott erőit, egy megyei aljegyző és fiatal jogtanár gondolataiban elmerülve eltökélte, hogy Eperjesen a közművelődés fejlesztésére egyesíti az erőket. Tevékeny természetű s törhetlen ambíciója legyőzte a nehézségeket, úgy hogy gondolata tettet

öltvén, 1878-ban Sárosvármegye társadalma elé állhatott s «Miért alakítjuk a Széchenyi-kört és mi lesz a Széchenyi-kör» című felolvasásával megjelölte az útírányt, melyen haladva zsenge nemzeti kulturánk erősödésén közremunkálkodhatunk. Hogy a mag, mit elhintett, mily áldásos gyümölcsöket termett, megynék közönsége előtt eléggé ösmeretes. És ösmeretes, hogy Berzeviczy Albert azóta, hogy a kulturának szenvedéllyel szerelmet vallott s tiszteletére oltárt épített, melyen mindannyian áldozunk, híven, soha nem lankadó szeretettel viseli gondját Széchenyi-körünknek: hiszen vérének szülötte. Mily fényes napokat élt át az egyesület a kezdet óta; hányszor látta körében nemzeti kulturánk legjelesebbjeit: ő hozta közibénk; s ha megnehezült az idők járása s a Széchenyi-kör szűkölködött, ő gondoskodott, hogy ne éhezzenek. Óvta a szellőtől, fagytól . . . S most ránk szabadult a háború mindent romboló, mindent pusztulással fenyegető, soha nem gondolt erejű viharja. Gyilkos kézzel tépte meg Sáros testét, feldúlta szelid tájainak derült békességét s megdermesztette kulturáját . . .

Az első, aki az orosz kiverése után felkereste az elpusztult vidéket s az első, aki a kultura megújítását lánglelkű apostolként jött hirdetni közénk: Berzeviczy Albert volt. Újjáépíteni az elpusztult falvakat, visszaadni a sorssújtotta népnek nyugalomát és megalapozni a sárosi kultura renaissance-át, deresedő fejű, de változatlanul ifjú lelkű vezetőnknek ezek hozták körünkbe. A szülőföld iránti hűségnek, szeretetnek vagy ahogy ő gondolja: kötelességérzetnek olyan felemelő, magasztos jelenségével állunk szemben, mely Berzeviczy Albert emlékét Sáros megye történetében, jósága iránti hálánkat szíveinkben örök időkre biztosítja.

*

A hangversenyt, melyet soha nem látott számban töltött meg a megye és a város intelligenciája, az Eperjesen állomásozó cs. és kir. 66. sz. gyalogezred zenekara, Jeschek Gusztáv karmester vezetésével, Schubert: Symphoniájával nyitotta meg.

Utána a kör védnöke, *Berzeviczy Albert* v. b. t. t. lépett a dobogóra s feszült figyelem közepette mondotta a következő beszédet:

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A háború, ez a nagy fölforgató, új szokásokat hozott be a társas-összejöv-

telekbe és művészeti előadásokba is. Így behozta egyebek között azt a szokást, hogy a hangversenyeket háborús beszéddel nyissák meg. Mintha a zenei harmónia élvezetét teljesebbé tenné az, ha előbb a külvilágban dúló diszharmóniára emlékeztetünk, és mintha emlékeztetnünk kellene arra a minden gondolatunkat lenyűgöző világmérvőzésre, mielőtt annak eszmeköréből néhány percre derült szellemi élvezetek régiójába menekülünk.

Én azonban azt hiszem, hogy amikor a Széchenyi-kör, amelynek hívását én mindig szívesen szoktam követni, engem meghívott, hogy ezt a mai, hosszú, kényeszerű szünet után első estélyét néhány szóval megnyissam, nem lebegett előtte az a cél, hogy önök tölem háborús beszédet halljanak, a szónak abban az értelmében, amint az különösen a fővárosban a mult téli évad alatt kialakult. A fővárosi közönség megkívánhatta a háborús beszédet, mert a háborút éppen csak leírásokból és elbeszélésekből ismerte; Sáros megye közönsége azonban átélte a háborút: hallotta az ágyúk bömbölését, látta az egyenesen a harctérről érkező sebesülteket s foglyokat, átérezte a könyörtelen ellenség közellétének minden iszonyait; e megye lakosainak nagy része lett egy időre hontalanná, hajléktalanná, s közöttük nem volt talán egy sem, ki azt a helyet, amelyet otthonának nevez, amelyhez szíve hozzá van nőve, félteni, érte aggódni ne lett volna kénytelen.

És amint nem lehet feladatomban e helyen a háborúnak legalább e vidékről remélhetőleg mindenkorra elmúlt iszonyairól beszélni, úgy nem tartom szükségesnek azt sem, hogy azt a közönséget, amelyhez szólok, a még ránk váró megpróbáltatásokban való kintartásra, az igaz ügyünk győzelmébe vetett bizalomra buzdítsam. Az a közönség, amely a muszka inváziót s az annak kiszorításával járt harcokat olyan szilárdan, olyan törhetetlenül, olyan hittel és bizalommal a Gondviselés és a mi katonáink hősisége iránt kiállotta, mint a sárosi, azt én csüggedésre, kishitűségre képesnek sem tartom.

Nem mint a háború hírmondója, krónikása vagy lelkesítő apostola jelenek meg tehát itt; fájdalom, még békehírnökként sem. Erre a dobogóra, amelyről fiatal éveimben annyiszor beszéltem Eperjes közönségéhez, most, deres fővel, az

idők megnehezült, viharos járása azért hoz engem, hogy hírmondója legyek a háború dúlásaitól sokat szenvedett sárosi nép fölsegítésére siető művészetnek és irodalomnak. Hírmondója vagyok először is annak a két művészi erőnek, akik idejöttek, hogy a jótékony szolgálatába állva, egyúttal művészetükkel mintegy visszahódítsák ezt az elhagyott csatateret a műzsáknak; mint mikor a vihar elvonultával először szólal meg a csalógnyal a berekben. Egyiküknek reményteljes üdeségét ez a sárosi föld adta a hazai dalművészetnek. A másik, miután híre által az egész világban otthonos lett, ezt a mi országunkat választotta szívének hazájául. Művészetük iránti hódolatunk koszorújába a szenvedők és inségesek hálaája fon virágokat.

De Sáros segítségére jöttek a képzőművészetek is. Azt a szerény akciót, melyet mi mindjárt az oroszok elvonulása után a feldúlt sárosi vidék népe javára megindítottunk s melynél a nyilvános propagandának úgyszólván minden eszközről lemondtunk, természetesen nem koronázhatta olyan anyagi eredmény, aminőt most az összes feldúlt kárpáti falvak fölépítése érdekében sokkal szélesebb alapon szervezett társadalmi mozgalomtól joggal várhatunk. De csak Sáros megye dicsekedhetik azzal, hogy kérés szótára a magyar képzőművészek pazar bőkezűséggel ajánlották fel alkotásaikat, hogy velük a műszerető közönség erszényét a sárosi inségesek javára nyissák meg. Így jött létre az a tisztán művészeti szempontból is eseményszámba menő kiállítás, melyen művészek és műbarátok adományaival majdnem összes élő és meghalt művészeink képviselve vannak, melyet Sáros megye fenséges védőjének, a hős hadvezér József főhercegnek és fenséges nevének pártfogósága alatt ez év őszén nyitottunk meg s amelynek összes műtárgyai a sárosi kárvallottak részére rendezett sorsjáték nyereményeiként szolgálnak.

Nincs az elismerésnek az a szava, amellyel méltón jellemezhetném azt a buzgó készséget, azt a meleg lelkesedést, amelyet Sáros megye ügyében művészeinknél tapasztaltam. Láttam, éreztem, hogy művészeink szeretik megyénket, szeretik természeti szépségeiért, szeretik történeti emlékeiért, művészi hagyományaiért, szeretik művészfiaiért és szeretik mindenekfelett kiállott szenvedéseikért.

Ez a szeretet lángol fel az irodalomban is; mennyi mesteri toll foglalkozott a napi sajtóban is a háború itteni dúlása alatt és után Sáros megye veszedelmével, az itt lefolyt hősi küzdelmekkel, azoknak férfias és hazafias helytállásával, akikre megyénk gondja e nehéz időkben bízva volt! Remélem, hogy már a karácsonyi könyvpiacra hozhatunk egy emlékkönyvet, amelyben első buzdító szavunkra irodalmunknak, közéletünknek majdnem összes kitűnőségei szeretettel, részvéttel emlé-

keznek meg megyénkről s foglalkoznak szebbnél-szebb közleményekben átélte nagy dolgaink emlékezetével. Ez a könyv irodalmunkban is emléket fog állítani Sáros megye nehéz, zivatáros napjainak.

Mindez azt mutatja, hogy megyénk még soha úgy szeretve nem volt, neve még soha annyira nem forgott mindenki ajkán, mint most. Az egész ország érezni látszik, hogy mint anya nagy betegségből, halálos veszélyből menekült gyermekét fokozott, becéző gyöngédséggel öleli keblére, úgy a haza is többel tartozik azoknak, akik annyi másért is megszenvedtek.

Reméljük, hogy ennek a szeretetnek nemsokára maradandó emlékei fognak emelkedni Sáros földjén: azok a falvak, amelyeket a háború dühe dúlt fel és amelyeket a haza- és emberszeretet alkotó ereje fog újraépíteni. A nemes áldozatkésztségnek tág tere nyílik itt, de párosuljon az a nemes áldozatkésztség a multak hagyományainak tiszteletével. Legyenek csinosabbak, egészségesebbek azok az új falvak a régiéknél, de maradjanak összhangban népünk egyszerű erkölcsével, igénytelenségével. Tiszteljük s ha csak lehet, ne cseréljük föl újakkal azokat a neveket, amelyeket vagy már az eddigi történelem megszentelt, vagy amelyek ennek a háborúnak történelmében vittek emlékezetes szerepet. És költözzék beléjük a régi nép, az a nép, amely az invázió alatt híven kitartott hazája és vallása mellett, az ellenség minden csábításai és fenyegetései között és ha elüldözték, visszatért hűségesen feldúlt tűzhelyén, elpusztult mezején új otthont, új életet kelteni. A régi mellé egy új, még szentebb szövetséget köt most ez a nép a magyar hazával: a hála szövetségét, amellyel a haza a kipróbált hűségnek, a nép a segíteni siető hazának tartozik!

A honnmaradtok számát az újra felviruló vidékeken szaporítsa a hazatérőké is. Azok helyét, akik életüket áldozták fel a haza megtartásáért, foglalják el a tengereken túl, idegenbe elvándoroltak. Térjenek vissza kipótolni a hézagokat; térjenek vissza dolgozni a hazáért, melynek védelmében részt nem vehettek, térjenek vissza abból az idegen hazából, amely talán dúsabb kenyeret adhat, mint a régi, de amelynek a kenyerét néha azzal kellene megszolgálni, hogy fegyvert kovácsoljanak saját testvéreik ellen.

Így fog megújulni szebben, ifjabban, erősebben Sáros a pusztulás és nélkülözés után, munkateréül egy új, boldogabb nemzedéknek, amely legyen örököse a régi nemzedék erényeinek, de ne ismerje meg soha annak szenvedését!

A tőle megszokott élvezetes előadásban tartott beszédet a közönség lelkes s megszünni nem akaró tapssal koronázta, úgy hogy az illusztris szónok, engedve a tüntető tiszteletnyilvánításnak, újból megjelent az emelvényen s megköszönte az ovációt.

A műsor többi számainak *Kubelik* Jan, a világszerte ösmert nagy művész hegedűjátéka s a

fővárosba szakadt sárosi művésznők, *Baán* Achillesné énekszámai töltötték ki.

Kubelik előbb *Tartini*: G-moll szonátáját adta elő tökéletes technikával és mély megértéssel, majd *Goldmark* «Hegedűverseny»-ének eljátszásával ragadtatta el közönségét, hogy azután *Sarasate* «Zigeunerweisen» művében csillogtassa briliáns képességeit, melyek a közönséget annyira elbájolták, hogy nem akart megválni a művésztől, aki végre is engedett s *Dworak* «Humoresque»-je bájos zenéjével szolgált hálás közönségének.

Baán Achillesné *Erkel* «Névtelen hősök» c. operájának nagy áriája eléneklésével egy csapásra meghódította a közönséget, mely rég nem hallotta már a fiatal művésznőt, aki sokat, nagyon sokat tanult és fejlődött néhány év előtti eperjesi szereplése óta. Már nem a műkedvelő, hanem a reményteljes énekművésznő hallatta hangját. De a közönség nem felejtette el, hogy *Baán* Achillesnéhez erősebb kötelékek fűzik, mint másokhoz. Hiába: hazajött és az otthon, meletet nyújtva övének, maga is melegszik. Mikor *Rossini* «Sevillai borbély» c. operájából *Rozina* áriáját énekelte, a lelkes közönség elragadtatással élvezte bájos hangját s tüntetőleg hódott művészetének. Kevés fiatal hölgygel találkoztunk, aki pályája elején, mondhatni első megjelenésében annyi ízlést és annyi stílust mutatott volna. A koloratura saltomortáléj, mellyel a pesaroi hatyú gazdagon megtűzdeltte ezt a búbajos áriát, neki gondot éppen nem okoztak; nemcsak az öntudatos művész nagy biztonságával és nyugalommal, de mondhatni kellemmel és csinnal váltotta hangra a nyaktörő koloraturás passageokat, egyáltalán nem erőlködve, nem is parádézva, hanem könnyedén, elegánsan, amint illik. Előadásában még a koloratura is ritka természetességgel hatott, mintha nem is gyafúrtn, hideg kieszelés, de kacagó kedély közvetlen megnyilatkozási módja lenne. Oly nagyon vonzódtott közönsége művészetéhez, hogy egymásután szólította a dobogóra, minek folytán még a «Liliumszál» c. műdalt is elénekelte, mely megmutatta, hogy *Baán* Achillesné nemcsak hangszálait, de eszét és szívét is helyén bírja.

Úgy *Kubeliket*, mint *Baán* Achillesnéét külön elismerés és hála illeti azért, hogy minden rekompensáció nélkül szolgáltak művészetükkel a sárosi károsultak segélyezésére érdekében.

Megbetegedett főispánunk helyett dr. *Wallentiny* Samu olvasta fel záróbeszédét tetszést keltve.

Nagyméltóságú védnök úr! Kedves vendégeink! Széchenyi tisztelt közönség!

A Széchenyi-kör érdemes ügyvezető-elnöke: *Szinyei Merse* István úr önméltósága, aki néhány napra ágyban fekvő beteg, azzal bízott meg, hogy helyette én mondjak záróbeszédet ezen a mai fényes, szép hangversenyen. E megbízatás egyrészt szomorúsággal, másrészt örömmel töltötte el lelkemet. Szomorúság és bánat fogott el, hogy beteg az a férfiú, aki ezt a mai estélyt, ezt a hangversenyt oly örömmel várta, bánt most is, hogy az ő szeretetreméltó, kedves egyénisége nem lehet jelen ezen a szép, ezen a magasztos ünnepen. De másrészt örömmel töltötte el lelkemet ez a megbízatás azért, mert egy ilyen nemes hivatású, nagymultú kulturegyesület nevében köszönteni olyan kiváló szereplőket, ilyen hangverseny után — csak megtisztelő, csak fölemelő lehet mindenkire. E megbízatás kitüntetés reám nézve; teljesítése könnyű, mert annak, aki a szív embere, szólan könnyű akkor, amikor a szív, a szeretet hangján kell beszélni s amikor tudja, éri az ember, hogy érzelmei száz meg száz kebelben fognak visszhangra találni. Ezzel az őszinte, mélységes és hálás szeretettel köszöntöm mindenekelőtt a Széchenyi-kör nagynevű védnökét, városunk díszpolgárát, vármegyénk büszkeségét: dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t. önméltóságát. Az ő megjelenése, szereplése reánk nézve mindenkor ünnep, az

KÖSCH ÁRPÁD

DÍSZTENTARTÓK

KARÁCSONYI DÍSZTENTARTÓK

örömmek és a
Körünkben tis
minden dícsős
ségének, siker
és támogatásá
méltóságát a
tudása, finom
lelkesező, mel
tolla felvitték
de tudjuk, me
a szíve a ma
szállott ide köz
vármegye szeli
a Tarczembent
kedvesebb em
álmai, az ifjú
merengései. Tu
esztendővel eze
egyek vidékeire
madaré, amik
fenyegeti, ráz
ide s tova. S
elsők között, a
nak nyomait c
közvetlen beny
ban, annál ere
a nemes mozg
a pusztulás r
ázattá vidéken
könyveit. Az
hozta őt közén
hálások iránta,
vel, hogy meg
emelte s gyöny
séges gondolá
vészi előadásá
retetének köz
önagyméltóság
kat, vármegye
denkter hálás s
a Széchenyi-kö
jára, a mi szer

Az elismer
nyújtjuk át a
Baán Achillné
vármegye berk
logány, ma má
az embereket b
berekben is m
ősi fészekben,
mégis a legjobb
retjük őt, mert
róla meggyőző
denkor büszkes
kedését, dícsős
mindig örömr

És hogyan
ket, bámulatun
aki tüneménye
séges érzésével
Hogyan mond
günknak, a nag
hogy kitüntete
dogok vagyunk
művészetében.
köszönetünket
hálával, szerete
nagyobb heged
köszönetünket,
dégeink: *Dieu*
annyi megérté
kisérte a nagy
hatást, és *Fesch*
szereplésével is
66. gyalogezred
kezekbe került

Tisztelt hől
ken: északon
esőben és hób
bomba, röpök

örömmel és a szeretetnek ünnepe. Örülünk, hogy Körünkben tisztelhetjük őt, hiszen a Széchenyi-kör minden dicsősége elsősorban az alapító bölcsességének, sikere a védnök szerető érdeklődésének és támogatásának köszönhető. Védnökünk önmagmértóságát a maga nagy egyéni kvalitásai, nagy tudása, finom ízlése, minden szépért, nemesért lelkesedő, melegen érző szíve, alkotó ereje, arany tolla felvitték a dicsőség legmagasabb ormaira, de tudjuk, mert sokszor éreztük, hogy a lelke, a szíve a magas bércekről mindig vissza-vissza szállott ide közénk, az ő szűkebb hazájába, Sárosvármegye szelíd, lankás, dombos vidékeire, ide a Tarczamentére, az édes szülőföldre, ahová legkedvesebb emlékei fűződnek: a gyermek boldog álmjai, az ifjú édes reményei, a férfi legkedvesebb merengései. Tudjuk, éreztük, hogy amikor egy esztendővel ezelőtt betört az ellenség vármegyénk egyes vidékeire, az ő lelke is olyan volt, mint a madáré, amikor az ősi fészket romboló vihar fenyegeti, rázza, tépi: nyugtalanul szálldosott ide s tova. S amikor elült a vész, itt volt az első között, akik megszemlítették a vihar dúlásának nyomait csak azért, hogy fogékony lelkének közvetlen benyomásai alapján annál hathatósabban, annál eredményesebben indíthassa meg azt a nemes mozgalmat, melynek célja: eltakarítani a pusztulás romjait, új életet teremteni a vértáttata vidéken, letörölni a kesergők, a hontalanok könnyeit. Az a szeretet, az a nemes altruizmus hozta őt közénk ma is. És mi főleg ezért vagyunk hálásak iránta, ezért köszönjük neki hálás szívvel, hogy megjelent közöttünk, estélyünk fényét emelte s gyönyörködtetett mindnyájunkat mélyes gondolataival, csodálatos stílusával, művészi előadásával, melegen érző szívének, szeretetének közvetlen megnyilatkozásával. Kérjük önmagmértóságát, tartsa meg Körünket, városunkat, vármegyénket továbbra is ebben a nemes, önzetlen szeretetében, támogatásában! Mi mindenkor hálás szívvel, igaz szeretettel gondolunk a Széchenyi-kör alapítójára, legbűszkeségesebb barátjára, a mi szeretett védnökünkre.

Az elismerés, a hála, a csodálat koszorúját nyújtjuk át a mi kedves, bájos művésznőnknek: *Baan* Achillné önmagmértóságának. Azelett Sárosvármegye berkeiben dalolt ez az édesszavú csalogány, ma már sok-sok vidéken babonázta meg az embereket bűvös énekével. Tudom, hogy más berekben is megértik a szavát, de azért itt az ősi fészkekben, mely növelte könnyű szárnyait, mégis a legjobban megértjük, a legjobban szeretjük őt, mert a magunkénak valljuk őt. Legyen róla meggyőződve, hogy szűkebb hazájában mindenkor büszkeséggel nézik az ő sikereit, emelkedését, dicsőségét s megjelenése itt Sárosban mindig örömmünnepe lesz a mi nagy családunknak.

És hogyan fejezzem ki hálánkat, köszönetünket, bámulatunkat az iránt a nagy mester iránt, aki tüneményes játékával, virtuozitásával, mélyes érzésével elvarázsolta az egész világot? Hogyan mondjak köszönetet a mi kedves vendégünknek, a nagy *Kubelik*nek? Büszkék vagyunk, hogy kitüntetett bennünket idejövételével, boldogok vagyunk, hogy gyönyörködhettünk csodás művészetében. Fogadja legőszintébb, leghálásabb köszönetünket s azon ígéretünket, hogy mindig hálával, szeretettel fogunk gondolni a világ legnagyobb hegedűművészeire. Fogadják leghálásabb köszönetünket, őszinte elismerésünket többi vendégeink: *Dienzl* Oszkár zongoraművész úr, aki annyi megértéssel, olyan benső elmélyedéssel kísérte a nagy művészeket, azzal is fokozván a hatást, és *Feschek* Gusztáv karmester úr, ki mai szereplésével is bizonygatta adta annak, hogy a 66. gyalogezred zenekarának vezetése művészi kezébe került.

Tisztelt hölgyeim és uraim! Kint a harctereken: északon és délen, keleten és nyugaton, esőben és hóban, szélben és viharban pattog a bomba, röpök a gránát, bömböl az ágyú, piroslik

a friss vér és mi meleg szobában hangversenyekben gyönyörködünk. Nem bántó kontraszt ez? Véleményem szerint nem! Mert ez a mai hangverseny a szeretet ünnepe. Szeretet hozta közénk magas vendégeinket: a dúló háború által sújtott nép iránt való szeretet, együttérzés. A katonák kint a harctereken gyilkoló fegyverekkel küzdenek, mi itthonmaradtok a szeretet, a szív fegyvereivel takarítjuk el a háború romjait, építünk új hajlékot a hajléktalanoknak, töröljük le a szerencsétlenek fájó könnyeit. Így van az jól! Milyen megnyugvás, milyen öröm fogja el a fronton harcoló katonák szívét, ha látják, ha érzik, hogy az itthonmaradtok önfeláldozással, szívbéli szeretettel készítik elő a nagy jövődőt s meleg testvériséggel veszik körül az ő hitveseiket, gyermekeiket. Fegyvereinket eddig is az vezette diadalról diadalra, hogy mindenki megtette a kötelességét: a hadbavonult és az itthonmaradt egyaránt. S a lelkeknek ez a csodálatos harmóniája, a szíveknek ez az összedobbanása fogja meghozni a végső, nagy diadalt s a boldogító, állandó békét. S úgy gondoljuk, úgy éreztük, hogy már nincs messze, hogy már közel van az a jobb kor, «mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán».

Végezetül a katonazenekar Liszt: II. Magyar Rhapsodiá-ját adta elő.

177

koronát gyűjtöttek jótékony célra a cs. és kir. 18. tábori ágyús-ezred negyvenkésztendő ujoncai. Nyolc kevés krajcárkából gyűjtötték össze, megspórolt nyolc krajcár napi keresetből. Összegyűjtötték, hogy megmutassák, hogy az érezni tudó emberi szív nem szűnt meg dobogni a szürke egyenruha alatt sem; hogy megmutassák Pénz őfelsége kiválogatott felső tízezrének, hogy kicsi krajcárkából is nagy összeg gyűlhetik egybe, hogy kevés fillérekkel is lehet jótékonykodni, csak akarni kell igazán, csak egész embernek kell lenni.

Száz koronát küldtek a hadi özvegyek és árvák alapjának, hetvenhét koronát hozzánk juttattak el a hősök síremlékének céljaira.

Gyűjtésükért, adományaikért nem kértek hirlapi nyugtázást, nem vártak köszönetet; ők azért adták össze megtakarított fillérjeiket, mert nemesen érző lelkük megértette, hogy a mai válságos időkben erkölcsi kötelessége mindenkinek minden erejével a hazát szolgálni. Azért gyűjtötték fáradhatatlanul a fekete obulusokat, hogy juthasson azoknak is, akikről kellő mértékben nem gondoskodhatik ma az állam.

És mi örömmel szögezzük le az impozáns valóságot, hálás szívvel nézünk fel rájuk, akik példát statuáltak arra, hogy ilyen módon is lehet a hazát szolgálni, csak akaraterő kell hozzá, csak meg kell egy pillanatra tagadnunk a piszkos egoizmust.

Vajjon mikor követik majd e nemeslelkű, negyvenkésztendővel katonaruhába bújtatott hazafiak példáját a pénz felső tízezei? Mikor követik vajjon e példát azok, akiknek megvan a brilliáns megélhetésük, azok, akik vagyont gyűj-

töttek a háborús esztendő alatt s azok, akik — mondjuk ki nyíltan — azért élvezik még mindig a civilélet minden gyönyörűségeit, mert mások véreznek helyettük, mert a negyvenkésztendő öregeket is miattuk bujtatták katonaruhába? Meddig kell még várunk, amíg ezekben is felébred a szív, amíg ezek is reájönnek majd annak tudatára, hogy jótékonyaságukkal nem dicsérendőt cselekedtek, csak kötelességüket teljesítették?

Mi magunkra erőszakolt türelemmel, türelmetlenül várunk, szebbnek akarjuk az embereket látni, mint amilyenek. De — és ettől Isten mentsen — ha elérkezne egyszer a keserves csalódásoknak ideje, akkor névszerint, ujjal mutatunk majd reá azokra, kipellengérezzük azokat, akik nem érdemlik majd meg, hogy az Ember fogalmába beletartozzanak, mert azok nem emberek.

Mi várunk, türelemmel várunk s hinni akarjuk, hogy nem kell csalódásokra ébrednünk . . .

Sigma.

Szinyei Merse István beiktatása Zemplénben.

Szokatlan melegséggel és pártkülönbség nélkül örömdetesesen ünneplő lélekkel ment végbe szerdán Zemplénvármegye rendes évnegyedes közgyűlésén Szinyei Merse István főispán beiktatása, mely, annak dacára, hogy az új főispán a kivételes helyzetre való tekintettel minden különösebb ünnepség mellőzését óhajtotta, nem nélkülözte azt a díszet, mely ez ősi vármegye főispánjának hivatalbalépését megilleti.

Az új főispán beiktatásáról a következő tudósításunk számol be:

Dókus Gyula alispán nyitotta meg a közgyűlést s megemlékezőn a tárgysorozatnak legnevezetesebb pontjáról, indítványozta, hogy a közgyűlés, ősi szokás szerint, küldöttségileg hívja meg az új főispánt, hogy az esküt letegye és hivatalát elfoglalja. A küldöttség tagjai lettek gr. Mailáth József, Dókus Ernő, Meczner Béla, Oppitz Sándor, dr. Kovaliczky Elek és üszögi Grosz Jenő.

Midőn a főispán a küldöttséggel a terembe lépett, a megyebizottság rendkívül nagy számban megjelent tagjai lelkes éljenzéssel üdvözölték, majd Dókus Gyula alispán néhány szóval köszöntötte s felkérte, hogy a hivatali esküt tegye le.

Miután ez megtörtént, Szinyei Merse István szép beköszöntőbeszédet mondott. Elsősorban a legmélyebb hálával a trón zsámolyához tette le köszönetét a kitüntető megbízatásért, majd a törvényhatósági bizottsághoz fordult s kijelentette, hogy programot most nem ad, mert bizonyára a bizottságnak egyetlen tagja sem várja ezt tőle, hiszen a mai nagy időkben csak egyetlen program lehetséges: a háború által reánk rótt nagy feladatoknak konszolidált viszonyok között egyesült erővel való elvégzése, hogy amint vitéz hadseregünk a harcmezőkön egyik fényes győzelmet a másik után aratja, úgy itthon is leküzdjük minden nehézséget, melyet a háború elénkbe állított. Nagy feladatok háramlanak a hatóságokra, a tisztviselőkre, kiknek buzgalmát bizonyára még kétszerezni fogja felesleges királyunknak e napokban nyilvánított legfelsőbb elismerése; de nagy feladat hárul a társadalom egészére is, különösen Zemplénvármegyében, amely közvetlenül ki volt téve a háború rombolásának s amelynek egy jórésze el van

pusztulva. Ezeknek a nagy feladatoknak a megoldásában mellőzni kell a felelősségnélküli kritikát, mellőzni kell mindent, ami elválaszt s vállvetett erővel kell küzdeni s minden egyes embernek az őrtálló katona éberségével és kötelességtudásával kell dolgoznia. Ehhez a munkához kéri a törvényhatósági bizottság támogatását.

A beszédet követő hosszantartó eljenzés után Thuránszky László, a vármegye ékesszavú főjegyzője, e szép beszéddel üdvözölte a főispánt: Méltóságos Főispán úr! Tekintetes törvényhatósági bizottság!

A f. hó 2-ikán tartott rendkívüli közgyűléséből bizott meg a tek. törvényh. bizottság azzal, hogy Méltóságodat főispáni eskütétele, vármegyénk főispáni székének ismételt elfoglalása alkalmából, a vármegye törvényhatósági bizottsága és tisztikara nevében üdvözöljem.

Másodízben juttatja ezt a sors, — eleinktől öröklött szokás szerint — hivatalos állásomból kifolyó osztályrészemül és én, miként első ízben, úgy mostan is készséges örömmel teszek e megbiztatásnak eleget.

1905. január 5. — 1915. december 15.

Játéka a számoknak. Dátumok! Méltóságodat főispáni beiktatásának dátumai, amelyek fényes betűkkel vannak feljegyezve, fényes betűkkel lesznek vármegyénk évkönyveiben megörökítve.

Sűrű, sötét fellegek boríták már akkor is hazánk egét, ősi átka a magyarnak, pártvillongások, belpolitikai harcok sötét, vihartelt fellegei, és amidőn Méltóságodat akkori — immáron Isteneben boldogult — elődjét, egy ilyen kitörő vihart megelőző forgószél e díszes főispáni szék elhagyására készítette, e vármegye törvényhatósági bizottsága, e vármegye tisztikara Méltóságodat, mint azt a kiváló férfiút, akit multjánál fogva méltán tekinthetett elődje programjának letéteményeseként, akitől bizvást remélhetette, hogy elődjének megkezdett nagy munkáját be fogja fejezni, tárt karokkal fogadta!

Sajnos, ez nem következhetett be, mert mielőtt Méltóságodat üdvös munkálkodását megkezdhetette volna, főispáni székét szintén elhagyá.

Földet érő fekete felhők hömpölyögtek ezután végig a hazán, a fürgeteg porát, piszkát korbácsolva fel maguk előtt, megrezegtetve ezeréves alkotmányunk bástyáit.

Rövid derű követé e vihart, a remény egy csekély megvillanása, hogy azután ismét elborulva dúljon tovább mindaddig, amíg a legiszonyosabb villámcsapás nemcsak e hazának, nemcsak a monarchiának, de talán az egész világnak minden egyes fiát megremegetteté!

1914. június 28!

Jövendő királyunk és hűséges szép felesége gyalázatos meggyilkolásának lángoló betűkkel feljegyzett napja a világtörténelem lapjain!

Az első pillanat rémes felháborodása után nyomasztó csend, fülledt, izzó levegő és a legnagyobb bizonytalanság nyomja a lelkeket majd egy hónapon át!

Mindenki érzi, mindenki tudja, hogy valaminek jönni kell, hogy valami jönni fog, de senki sem meri száján kiejteni és az elkerülhetetlen, amire mindenki iszonyodva gondolt, a világháború elkövetkezett.

Elcsúsz a belvihar, hogy egy másik, sokkalta nagyobb, egy ciklonszerű orkán váltsa fel, amely világrészekben tombol keresztül.

Zúgva, bömbölve seper végig országokat, dönt halomra trónokat, tesz hontalanná királyokat. Nem kiméli meg édes hazánk földjét, vármegyénket sem. Vívhatatlannak vélt bérceinket meghágyja az orosz és égetve, pusztítva lepi el az északkeleti részeket.

Egy test-, egy lélekként sorakoznak fiaink, testvéreink az első hívó szóra, hogy megvédjék hazájukat, ősz királyukat.

Nemzetiség-, nyelv-, vallás-, rang- és osztálykülönbség nélkül, egymás ellen versenyezve har-

colnak, véreznek és hullanak el legjobbjaink a harcmezőn, hogy azalatt mink idehaza nyugodtan dolgozhassunk, a romokat eltakarítsuk, mindent újjáépítsünk és vállvetve, egymást támogatva, végezhesük azt a majdnem emberfeletti nevezhető munkát, mely az övékéhez hasonlóan szükséges a végleges győzelem biztosításához.

S valamint a harctéren a jó vezér a legfontosabb faktora a győzelem kivívásának, azonképen idehaza is arra termett tetterős, munkabíró vezérre van szükség, aki e nagy munkában az újjáteremtés munkájában együtt tartson, irányítson és vezessen.

A legmélyebb alattvalói hálával tartozunk ezért Felsőes Urunk, Királyunknak, hogy kormányja bizalmából Méltóságodat, a kipróbált, tapasztalt, kitűnő közigazgatási férfiút tüntette ki legfelsőbb kegyelmével.

Tárt karokkal fogadtuk 1905. január 5-ikén. Tárt karokkal fogadjuk ma, az akkorinál sokkalta dülőbb viharok közepette!

Hisszük és reméljük, hogy Méltóságodat meg fog küzdeni az eléje gördülő akadályokkal!

Hisszük és reméljük, hogy megtépázott, agyonhajszolt vármegyénket éppen úgy keblére fogja ölelni, mint ahogy keblére ölelte szülővármegyéjét, Sárosvármegyét.

Adjon a Mindenható ehhez Méltóságodnak erőt, egészségét, és hogy a magára vállalt nehéz feladatot el is végezhesse, ne tekintse megbiztatását ideiglenesnek, hanem tartsa meg a magyarok Istene most elfoglalt főispáni székében soká, nagyon soká!

A főjegyző nagy tetszéssel fogadott beszédével a beiktatási ünnepség véget ért s az új főispán előtt a hatóságok és testületek számos küldöttsége tisztelgett.

December 16. és 17.

Sikerben, melegségekben egyaránt gazdag két estéje volt Eperjes közönségének e héten. E hó 16. és 17-ikén özv. Kósch Árpádné és Kirchmayer Vilmosné rendezésében műkedvelői előadás volt az «Olympia»-fényjátékházban, melyet tulajdonosa — tekintettel arra, hogy az előadás jövedelmét háziözveink hőseinek karácsonyi szeretetadományaira fordítják — készséggel engedett át díjtalanul a rendezőségnek.

A gazdag műsor, a műkedvelők játéka egyaránt biztosították mind a két est sikerét. Szávay Gyula prológiájával kezdődött az előadás. A prológot Kirchmayer Edith-től hallottuk, aki meglepően tökéletes hangléjtéssel adta elő a bejelentőt. A közönség tapsai ismételtel csalták lámpák elé az előadót. Meg kell állapítanunk, hogy a közönség tapsai ezúttal nemcsak az elismerésé, hanem egyben a legönzőbb eredetűek is voltak, mert minél többször akarta látni a reflektor fényében a gyönyörű jelenséget. Ezt követte az élőkép: Jön a Jézuska. Hat szebbnél szebb baba: Balpatak Imrus, Bäumel Évike, Beretvás Olgica, Flórián Magdus, Goldberger Lilike és Kőszeghy Katinka jelent meg a színpadon. Az édes apróságokkal szemben is nagyon önös volt a közönség. Többször kellett a függönynek szertelebennie, mert nem tudott betelni a szépséges látvánnyal.

Újra szétnyílik a függöny. «A toll hatalma», Schlesinger Zsigmond bájos egyfelvonásos vígjátéka kerül színre, amelyet Kirchmayer Vilmosné fordított magyarra.

Kirchmayer Vilmosné játszotta Paltern Emmát s Petrassevich Pál Rudolf Ottót, az inas szerepét Zólyomy Pál töltötte be.

Igazán a műkedvelői nivót messze túlhaladó előadásban volt részünk, olyanban, amilyen bármely színpadon is elismerést, tapsot szerzett volna szereplőinek.

Kirchmayer Vilmosné egyszerűen pompás volt. Játéka, hanghordozása éppúgy, mint taglej-

tése, mozgása, arckifejezése a színpadi otthonoságot, rátermettséget árulták el, amihez hozzájárult nagy intellektusa és — legyünk őszinték — szépségének varázsa. Csoda-e, ha sikere a legteljesebb volt? Partnere, Petrassevich Pál, a szögletes, félnk poéta alakításában maradandót kreált. Ezt a szerepet csak így, jobban nem lehet megjátszani. Zólyomy kis szerepében igen jó volt.

Majd Berger Mórincé «Jön a kegyelmes» című tréfája került színre. Vági Marcsa és Balpatak Eszti jeleskedtek benne, mint önkéntes ápolónők. Koós Frigyesnek is jutott benne egy kis hálás szerep. Az ápolónők teljesen kiforrott játéka sok tapsra készítette a közönséget. Énekkel s táncukkal nem kisebb sikert arattak, úgy hogy újránizniok kellett. Megérdemelt, nagy s őszinte sikerük volt, amelyből a felfogadott sebestült javára is kell frunk egy kis részt.

Még egy egyfelvonásos vígjátékot adtak: «Az izzó parázs»-t. Ezt megelőzőleg Petrassevich Pál gyönyörű szavaltával szerzett kellemes perceket a nagyszámú közönségnek. Ábrányi Emil «Él a magyar»-ját szavaltta, tőle megszokott tökélyel. «Az izzó parázs»-t Wehl és Horn írták németül. Magyarra Kirchmayer Vilmosné fordította.

Retzhofen Kordélia rendfőnöknő szerepében újból Kirchmayer Vilmosné játékában gyönyörködünk, s újból csodálhattuk sokoldalúságát. Az az iménti nagyjúri, fiatal asszony, mint majestetikus, de fellengző, idős rendfőnökné jelent meg előttünk.

S újra el vagyunk tőle ragadtatva. De még mennyire! A nyílt színen tapsoljuk. Bevern Evangeline fiatal özvegy szerepében Körtvélyessy Erzsike finom, a legapróbb részletekig kidolgozott játékát csodálhattuk. Igazán művészi alakítást nyújtott. A színjátszásnak szokatlan nagy készségét árulta el. Kettős nehéz szerepét oly pompásan játszotta meg, hogy a közönség ismételtel megtapsolta. Mozdása, mimikája, hangszínya tökéletes. S mint színpadi jelenség? A legszebb.

Honéczy Árpád Retzhofen Richard báró szerepét játszotta. Alakítása a tagadhatatlanul nehéz szerepben igen jó volt. Szerepe igazán sokoldalúságot követelt tőle, de szerencsésen oldotta meg feladatát. Meggyőző játéka nagyon tetszett. Zólyomy Pál Frigyes, öreg komornyik szerepében igazán pompás volt. A zsörtölődő, atyáskodó öreg komornyik nagy szerepében rendkívül sikerült alakítást nyújtott. Sok derűs percet szerzett a hálás közönségnek, mely erősen megtapsolta.

Most még csak arról a nagy, igazán önfeláldozó munkáról kell megemlékeznünk az elismerés legmelegebb hangján, amelyet a műkedvelői előadás rendezése körül annak két rendezője, özv. Kósch Árpádné és Kirchmayer Vilmosné kifejtett, hogy a közönségnek kellemes perceket szerezzen s hőseinknek minél gazdagabb karácsonyi szeretetadományt. Nemes lelkük bizonyára meglelte jutalmát abban, hogy az előadás úgy erkölcsileg, mint anyagilag a legszebb sikerrel járt.

A fordító előtt, Kirchmayer Vilmosné előtt is meg kell még külön hajtánunk elismerésünk zászlaját, aki a szindarab fordításával írói készségének is fényes tanújelét adta.

HIREK.

Könyvek ... *

Előbb csöndes, enyhülő könyvek hulltak, Csillogtak egy-egy bánatos szem! Akár a harmat, nyíló rózsaszirmen! Sejtelmes, csodás, május reggelen ...

* Propperné Békefi Hermin, kinek költeményeit fővárosi lapokból is ismeri olvasóközönségünk, «Muzsikaszó mellett» címen most adja ki verseskötetét. A kötet olvasóközönségünk körében bizonyosan nagy keresettségnek fog örülni. Ára 2 korona lesz. Előjegyzéseket már most szívesen elfogadunk.

KÓSCH ÁRPÁD
papíruzetében kaphatók
EPERJES • Fő-utca 59.

KARÁCSONYI DÍSZTENTARTÓK
LÉVELPÁRIKOSOK
LÉVELEZŐLAP-ALBUMOK
Ajándékul

Aztán pereg
És beborult
Száz szem
És minden

Vihar jött,
Cikkázó ég
Kicsiny erél
Es mindegy

Százados fál
Zokogó j
Zúgva török
Előnt minde

És nincs ap
Omló könny
E szomorú,
Lesz-e szem

írt szindarabot la
társá, dr. Haasz
Lőcsén s aelőtt
Fehéarcú, rom
ambicióval a sze
az ezerszemű k
aproságok taps
kacagásra, amin
elnáspángolták a
harcosok. A Ha
tollal, könnyed v
meleg honszerel
Hazát tanulták
egykor még ma
amite a mostani
cselekedni. Négy
aproságot Lőcsé
pelsőci és más
szindarabot. Teg
játékony célra, a
ennyit eredmén
néhány keserves
múlással vehetr
jukért adták oda
a pöttömnyi em
galmasan rende
A játékony fillér
tenek össze, nap
sokcélú urnákba
könnycsepp, me
hősöknek. A H
fródott, a hazát
adják, akik meg
is könyvformába
könyví a megre
játékony angyal
a hősöknek. Nos
közö szellem s a
elsírt könnycsepp
hősöknek.

Előléptetés
elseji száma hoz
történet előlépteté
Lajos; hadnagy
Szutórisz Dezső,

Gondnoksa
nártói áll. el. isko
sági elnöki tiszts
lamon Gyula ott

Tanítónői v
görbényi g. kath
megyei Világ kö
tanítónőül válasz

Gondnok
áll. el. iskolai go
kir. sóbányahivat
eltávására folytá
tisztségre a várn
jelenlegi m. kir. se

Könyv-, k
térképek Moln

Aztán peregetek egyre, egyre jobban,
És beborult a báránnyelég ég...
Száz szem néz sírón bele a világba
És minden szemben fájó könnyecsepp ég!

Vihar jött, sötét, romboló, vad orkán,
Cikkázó égből hullt a vízőzön!
Kicsiny erek nagy folyókká dagadtak,
És mindegyikben csupa, csupa könny...

Százados fák roppanva térdre hullnak,
Zokogó jajjal van a lég tele...
Zúgva török a gátakat keresztül:
Előnt mindent a könnyek tengerel

És nincs apály! A tenger habos fodra,
Omló könnyektől csak dagad, dagad...
E szomorú, e könnyes, bús világon,
Lesz-e szem, amely könnytelen marad?

Propperné Békési Hermin.

Gyermekeknek

Írt szindarabot lapunknak egy meglelők munkatárs, dr. Haász Béla. Szerdán adták negyedszer Lőcsén s azelőtt több vidéki városkában, faluban. Fehérracú, romlatlan lelkű gyermekek kreáltak ambícióval a szerepeket, bájos gyermekhad volt az ezerszemű kritikus, a nagyközönség. És az apróságok tapsoltak, csöpp szájkók nyíltak kacagásra, amint a csúnya ellenséget oly nagyon elnásárgolták a csöppségekből toborozott deli harcosok. A Hazáért. Ez volt a címe a rutinizott tollal, könnyed versformában megírt apróságok, meleg honszerelmet lehelt minden sora, az édes Hazát tanulták meg belőle szeretni azok, akik egykor még majd hivatva lesznek kipótolni azt amit a mostani véngző Világ nem ért rá megcselekedni. Négy napon át mutatták be a bájos apróságot Lőcsén, azelőtt a rozsnyói, csetneki, pelsőci és más kisdudóvók rendezték színt a szindarabot. Tegnapelőtt négyszáz korona jutott jótékony célra, azelőtt is minden előadás ugyanennyit eredményezett. Megint felszáradt egy-néhány keserves könnyecsepp, megint egy-néhány műlábbal vehetnek többet azoknak, akik hazájukért adták oda a sajátjukat. És a kisdudóvók, a pöttömnyi emberkék első tanítómestere, szorgalmasan rendezik előadásait országiszerte. A jótékony fillérek, amiket az anygalkák gyűjtenek össze, nap-nap mellett lepörögnek a nagy, sokcélú urnákba. Megint folszikkad sok elsírt könnyecsepp, megint jut egy-néhány műláb a hősöknek. A Hazáért című apróság a hazáért fródott, a hazát szolgálják vele azok, akik előadják, akik megrendezik. Most hagyta el a sajtót is könyvformában, könnyen hozzá lehet jutni, könnyű a megrendezése is. Eperjesen is vannak jótékony anygalkák, akik szívesen gyűjtjenek a hősöknek. Nos. Itt az alkalom, egy kis vállalkozó szellem s akarat és megint felszárad millió elsírt könnyecsepp, megint jut néhány műláb a hősöknek.

Sigma.

Előléptetések. A hivatalos lap december elseji száma hozza a következő, házi-zredünknel történt előléptetéseket: főhadnaggyá lett *Farkas Lajos*; hadnaggyok lettek: *Haraszthy István*, *Szutórisz Dezső*, *Sztehlo Ervin* és *Zavatzky Elek*.

Gondnoksági elnöki változás. A lé-nártói áll. el. iskolánál üresedésben volt gondnoksági elnöki tisztségre vármegyénk főispánja *Salamon Gyula* ottani r. kath. lelkészt nevezte ki.

Tanítónői változás. *Bellovics Ilona* sáros-görbényi g. kath. el. isk. tanítónő a zemplén-megyeyi Világ községbe távozott, hová másod-tanítónőül választott meg.

Gondnoksági tag-változás. A tótsóvári áll. el. iskolai gondnokságnál, *Merza Károly* m. kir. sóbányahivatali főnöknek a községből történt eltávózása folytán megüresedett rendes tagsági tisztségre a vármegye főispánja *Porubszky Béla*, jelenlegi m. kir. sóbányahivatali főnököt nevezte ki.

Könyv-, kóta-ujdonságok, harctéri térképek *Molnár Jenő*nél Eperjesen kaphatók.

Elhalálozás. December 14-ikén halt meg özv. cserneki és tarkeői *Dessewffy Lajosné*, életének 77-ik esztendejében. A megboldogult Sáros-megye legrégebb és legelőkelőbb nemesi családjának sarjadéka és özvegye *Dessewffy Lajosnak*, a 48/49-es nagyidők őrnagyának, akit később Sárosvármegye főpénztárosává választottak meg. A meghalt nagyasszony halálát a rokonság mély gyászja és úgy az eperjesi, mint a sárosmegyei közönségnek benső részvéte kíséri. A számos tagú rokonság nevében kiadott gyászjelentést itten közöljük egész terjedelmében: „Grámer Nándorné szül. *Dessewffy Helén*, leánya, *Grámer Nándor* tűzészázados, veje, *Ganczaugh Miklós*, fivére — úgy a maguk, mint számos rokonaik nevében — megtört szívvel jelentik, hogy forrón szeretett édesanyja, anyósa, testvére, illetőleg rokonuk, özv. cserneki és tarkeői *Dessewffy Lajosné* szül. *Königsborn Ganczaugh Paula* 1915. évi december hó 14-ikén hajnali 5 órakor, életének 77-ik évében, szívvelgyengülés következtében jobblétre szenderült. A boldogult hamvai f. hó 16-ikán d. u. 1/3 órakor fognak a Fő-u. 83. sz. gyászházból az ág. hitv. evang. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertben, a *Ganczaugh-család* sírboltjában örök nyugalomra tétetni. Eperjes, 1915. dec. 14. Emléked örökké élni fog szívünkben!”

A kassai festőművészek jótékony célú karácsonyi képkiallítását rendeznek a kassai pre-montrei főgimnázium nagytermében. Ennek ünnepélyes megnyitása f. évi dec. 19-ikén délelőtt 11 órakor lesz, melyen a megnyitóbeszédet dr. *Takács Menyhért*, jászói prépost-prelátus fogja mondani. A tiszta jövedelem és a képek eladási árának 10 százaléka az abaújtornavármegyei és a kassai hadirokkantak javára megy.

Az Angolkisasszonyok «Sancta Maria»-intézetében — hála a mult évinél szerencsésebb viszonyoknak — karácsony utáni héten, vagyis dec. 29., 30. és 31-ikén lelkigyakorlatok lesznek hölgyeknek. Az eperjesi Oitáregyesületnek és az Úrinők Mária-kongregációjának tagjai nagy tevékenységükből, melybe a társadalmi élet hívja és állítja őket, e háromnapos lelkimagányban akarnak annál a forrásnál felüdülni, ahonnan áldozatos szeretetgyakorlataikhoz erőt és állhatatosságot meríthetnek: a lelki ügyekről való elmélkedésből. Budapestről egy Jézus-társasági atya jön az exercicium vezetésére. Hölgyek, kik résztvenni akarnak, érdeklődjenek nevezett egyesületek vezetőinél vagy az intézeti elöljáróságnál.

A vakok karácsonyfája. A vakok intézetének legutóbbi adományokat küldöttek: T. G. Eperjesről 6 koronát, Pálesch Árpádné 2 koronát, *Meliórisz Ilka* pedig almát, diót és babot. Fogadják a szives adakozók e helyen is az intézet igazgatójának köszönetét!

A Sárosvármegyei Mezőgazdasági Szesztermelők Szeszfinomító és Szeszértékesítő Szövetkezete dec. 13-ikán tartotta meg a tagok élénk részvétele mellett XII-ik rendes közgyűlését, mely alkalommal a mult évadi zárszámadások és mérleg egyhangulag jóváhagyattak és az alaptöke felemelése határozottat el.

Társasház-szövetkezet. Megemlékeztünk arról, hogy egy konzorcium a fő-utcai Gombos-féle és a takács-utcai Adamkovics-féle megopcionált telkeken a háború szerencsés befejezése után «Társasház-szövetkezet» formájában modern, többemeletes bérpalotát, annak földszintjén s souterrainjén a modern igényeknek megfelelő, nagyszabású kávéházat épít. A tervet *Janszky és Szivessy* budapesti okl. műépítésszek, a szak- és művészeti folyóiratokból is ismerős tervezők készítik. Egyébként az ügyesen megoldott homlokzatterv a Fő-utca egyik üzleti kirakatában látható. A konzorciumot, mint értesülünk, dr. *Werther Henrik* szövetkezeti igazgató hozta össze.

Használjunk postai hadisegély-bélyeget!

A Gyermekszanatórium karácsonya.

A háború szerencsétlen beteg árvái részére épül Balatonszabadin egy 200 ágyas gyermekszanatórium. Az intézet belső, modern higiénikus berendezése érdekében fordul most gr. *Zichy János* kormányzó-elnök oly kérelemmel a társadalomhoz, hogy szegény és gazdag egyaránt nyissa meg szívét, amikor saját gyermekének karácsonyfáját díszíti és gondoskodik anyai, apai szívének boldogságára, saját kisdudének örömeiről, gondoljon némi adománnyal azoknak árván és beteg maradt kisdudereire, akik életüket áldozták a Haza és mindannyiunk megvédéséért és akiknek megmentését tűzte ki feladatául a Zsófia Országos Gyermekszanatórium-Egyesület. Nagyobb alapítványok közvetlenül gr. *Zichy János* kormányzó-elnökhöz (Budapest, VIII., Vas-utca 10.) intézhetők, míg adományokat elfogad a Zsófia Országos Gyermekszanatórium-Egyesület (Budapest, VIII., Stáhly-utca 15.), ahol gyűjtő-ívek is rendelkezésre állanak. Adományokat lapunk is elfogad.

Glück Lajos öngyilkossága. Glück Lajos eperjesi magánzó, volt ékszerész december 16-ikán este 1/8 órakor sógora, *Klein Kornél* Fő-utca 40. szám alatti lakásán browning-pisztolyból szájába lött. Menten meghalt. Tettének oka ismeretlen. Legközelebb járunk az igazsághoz talán akkor, ha borzalmas tettének okát lelkének egyensúlytalanságában keressük. Öngyilkosságának napján egész délután sógoránál tartózkodott, ki rendkívül nagy izgatottságot vett rajta észre. Az öngyilkosság pillanatában senki sem volt a lakásban. Dr. *Rácz Dezső* rendőrorvos az öngyilkosság után talán egy negyedórára jelent meg a színhelyen, de már csak a beállott halált állapíthatta meg. Az öngyilkost arccal lefelé a padlón fekvé találta, mellette fektűt pisztolya, mellyel életét kioltotta.

A katonák karácsonyfájára adományoztak: Angolkisasszonyok Intézete 5, Reisinger Margit 2, Horváth György bérk. 3 és Horváth András bérk. 3 koronát.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-főkegylet katonai karácsonyfájára adományoztak: dr. *Horovitz Imréné* 10 kor., dr. *Janicsek Józsefné* 3 kor., *Janicsek Anna* 2 kor., *Janicsek Miklós* 2 kor. és *Putschalko Marianna* 5 koronát. E nemes adományért hálás köszönetet mondunk a sebesült katonáink nevében.

A legszebb

harctéri,
karácsonyi,
újévi és
alkalmi

képeslapok

10, 12, 16, 18, 20 és
25 filléres áron

KÖNYVNYOMDÁJÁNAK

PAPIRÜZLETÉBEN KAPHATÓK!

Az eperjesi Evangélikus Nőegylet dec. 2-ikán tartotta őszi közgyűlését, amely egyúttal beszámoló volt arról, hogy mit végzett ez a nőegylet s tagjai az elmúlt háborús esztendőben. Alighogy kitört a borzalmas háborús megkezdődött az iszonyatos vérontás, első dolga volt kijelenteni, hogy saját felekezeti érdekeinek hátrahagyásával teljes erejével melléje áll mindazon egyesületeknek s intézményeknek, melyeknek hazafias s emberbaráti rendeltetése az, hogy enyhítsék s a lehetőség szerint megszüntessék a véres háborúval járó szenvedéseket s borzalmakat. Míg egyfelől felhívta az egylet tagjait kicsinytől nagyig, hogy hazafias s evangéliumi kötelességeiket a társadalom minden rétegében teljesítsék vallási s nemzeti különbség nélkül, aminthogy ezen nőegyletnek tagjaival minden háborús intézményben s akcióban, mint anyagilag áldozó, tevékenyen közreműködő s lelkes honleányokkal találkozunk: addig másfelől csekély vagyonszámból nagy anyagi áldozatot hozott a különböző gyűjtések alkalmával és két diakonisszáját díjmentesen rendelkezésére bocsátotta a helybeli Vöröskereszt-egyletnek és katonai tartalékházaknak, akik ápolói hivatásuknak oly derekasan feleltek meg, hogy az őfensége Szalvator Ferenc fővédnöksége alatt álló Vöröskereszt-egylet vezetősége Mohay Berta és Kundinger Erzsébet diakonissza-nővéreket hadiékítményes ezüstéremmel tüntette ki. A gyűlésnek egyik fénypontja volt Kundinger Erzsébet diakonissza-nővérnek feldíszítése az ezüstéremmel, melyet dr. Szehtlo Jánosné elnöknő tűzött a meghatottan álló diakonissza-nővér mellé, Mayer Endre titkárnak elismerő lelkes és szívhez szóló beszéde kíséretében. Mohay Berta diakonissza-nővér Eperjesről elmenvén, a részére küldött érmet a Nőegylet tartózkodási helyére továbbította az egylet hálás elismerésének közlésével. Az egyletnek a viszonyokra s anyagi helyzetére való tekintettel le kellett mondania az oly népszerűvé vált karácsonyfa-ünnepélyéről s ami legfőbb jövedelmét képezte, egy teastély rendezéséről is. Ellenben elhatározta, hogy febr. 2-ikán, amely napon teastélyét szokta rendezni, teadélután rendez, hogy annak jövedelmét a háború által elpusztított sárosvármegyei falvak lakosságának javára felajánlja. Remélhető, hogy a Nőegyletnek ezen vállalkozása is sikerülni fog s a befolyó fillérekkel egy szép összeget fognak adhatni valamely elárult vagy tönkrement családtagok mentésére.

Hauptmann Ervin főhadnagy katonái részére a következő adományok gyűltek össze Kósch Árpád cég papírüzletében: özv. Hauptmann Gusztávné 1 hősapka, 2 pár keztyű; Sándor Mária 3 pár érmelegítő; Perényi Vilmosné 1 drb hősapka; Perényi Böske 1 drb hősapka; Troszterné 1 pár harisnya, 1 pár érmelegítő, 1 drb hősapka.

Ipari továbbképző-szaktanfolyamok fognak dec. 20-ikán a faipari szakiskolán megnyitni. A villamos-szerelői és dinamógépkezelői tanfolyam előadója Stark Zsigmond okl. gépészmérnök lesz, és pedig hetenként háromszor este 7-9 óráig; e tanfolyamra igen sok tűzéraltiszt is jelentkezett, kiknek hivatásukhoz villamosági ismeretre szükségük van. A kazánfűtői tanfolyamot Schindler Aurél szaktanár vezeti hetenként háromszor, hat héten át. E tanfolyamra szeszfordék mesterei iratkozhatnak be, hogy a kötelező fűtői vizsgát megszerezzék. Az asztalosipari szakrajtot Kamondi József ipariskolai művezető fogja heti 6 órában tanítani.

Köszönetnyilvánítás. Az ev. Gyámintézeti Nőegylet 80 koronát, Elsas Miksáné úrnő és dr. Maibaum Artur úr 20—20 koronát, dr. Horovitz Imréné úrnő 10 koronát adományozott az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának. A kegyes adományokat hálásan köszöni az elnökség.

Felülfizetések. A dec. 11-ikén Eperjesen, «Az orosz betörés által sújtott sárosi népet segítő országos bizottság» által rendezett művészeti hangverseny alkalmából a következő felülfizetések történtek: Eperjes sz. kir. város közönsége 200 kor., 66. gyalogezr. tisztikara 200 kor., Szinyei Merse István 100 kor., dr. Novák István 100 kor., dr. Berzeviczy Albert Budapest 50 kor., Piller Dezső Lemes 50 kor., Piller Kálmán Pillerpeklén 50 kor., Girált közönsége 41 kor., Korbély Géza 20 kor., özv. Máriássy Antalné 20 kor., ifj. Meliorisz Kálmán Kissáros 20 kor., dr. Müller Bertalan 20 kor., özv. Propper Adolfné 20 kor., dr. Propper József 20 kor., Tanítónőképző-intézet növendékei 18 kor., Egerer Ferenc 15 kor., Kósch Árpád műintézete 13 kor. 28 fill., dr. Dobay Zsigmond 12 kor., Spillenbergné Barna Girált 11 kor., Bánó Dezső 10 kor., Draskóczy Lajos 10 kor., Gallotsik István Felsővízköz 10 kor., br. Ghillány József Kisszeben 10 kor., Hreblay Emil 10 kor., dr. Horovitz Imre 10 kor., dr. Kádas Miklós Héthárs 10 kor., Kovaliczky Zeno 10 kor., Lutocka Dániel 10 kor., Szakmáry Géza Bártfa 10 kor., Szepesházy Imre Felsővízköz 10 kor., Piller Géza Héthárs 10 kor., Tardy József 10 kor., Williger Pál 10 kor., Zaborovszky Béla 10 kor., Zsebráczky Géza Bártfa 10 kor., dr. Máriássy Béla 8 kor., Krámer Henrik 6 kor., N. N. (3. zászlós) 6 kor., dr. Deák János 5 kor., dr. Fenyves Adolfné 5 kor., Grossmann Adolf 5 kor., Kún Sándor 5 kor., Mankovics Kornél Feketekút 5 kor., Schwartz Árpád 5 kor., Weisz Ignácné Alsósebes 5 kor., Illykovits István 4 kor., dr. Eisner Józsefné 3 kor., Harcsár Péter Kisszeben 3 kor., Imre Géza 3 kor., özv. Kadletz Józsefné 3 kor., Meliorisz Ilka 3 kor., Vogel Béla 3 kor., dr. Barcsy Lajosné Sóvár 2 kor., Gellért Etelka 2 kor., Petraszevich Pál 2 kor., Spiegel Ervin Kisszeben 2 kor., Szémán István 2 kor.; összesen 1227 kor. 28 fill. A hangverseny tiszta jövedelme 2609 kor. 74 fill.

Az árvaház karácsonyára Lemesről dr. Piller Dezső 20 koronát adományozott, mely nemes adományért köszönetet mond az elnökség.

Folyó hó 20-ikától 24-ikéig minden nap különféle friss dunai halak, valamint balatoni fogások érkeznek, melyek Kun Sándor fűszer-, csemege- és halkereskedésében a legolcsóbb napi árak mellett kaphatók. Telefonszám 137. Előjegyzéseket már eszközöl.

Rendszer a fodrásziparban. Mondhatjuk, hogy egy iparág sem működött eddig oly rendszertelenül, mint a fodrászipar. Különösen nagy differenciák voltak a bérleteknél, ahol ugyanazt a munkát nem egyformán fizették meg a vendégekkel, amiből persze csak a fodrásznak volt kellemetlensége, mert sok felszólalás volt a különböző árengységek miatt. Ezen kellemetlenséget elkerülendő, az eperjesi fodrászok elhatározták, hogy rendezik az árakat, és az árszabály minden üzletben ki lesz függesztve. Ezentúl ezen árak szerint fognak dolgozni. Borotválási díjak 40—50 fillér — bérletnél 30 fillér —. Ezen összeg oly minimális, hogy nem lehet ellene kifogása senkinek. Az árakat alább közöljük. Kiszolgálási díjak: Borotválás 40—50 fill., hajvágás 60 fill., hajvágás és borotválás vagy szakállnyírás 1 kor., fejmosás 30 fill., bérlet, 10-számos jegy 3 kor. Havi bérlet (abonnement): Heti 2-szeri borotválás 3 kor., heti 3-szori borotválás 4 kor. 50 fill., minden másodnapi borotválás 5 kor., mindennapi 9 kor., üzletlenkivüli (háználi) kiszolgálásnál a fenti árak kétszerese; felszerelt fiók-bérlet havi 50 fill.

Az «Uránia»-mozgó csakis elsőrendű filmeket hoz a vásznára. Nem sablonos humorosok, nem erőltetett drámák kerülnek itten bemutatásra, hanem az élet különböző oldalai a maguk végtelen sok árny- és fényoldalával, a maguk ötletével és idealizmusával. A filmek mostan különösképen lesznek megválasztva a karácsonyi lélekemelő ünnepére való tekintettel.

Tilos a látkepeslap küldése. Figyelmeztetjük olvasóközönségünket, hogy a m. kir. posta a látkepes-levelezőlapokat, amelyek külföldre szólnak, nem továbbítja (Németország kivételével).

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Kimutatás

a m. kir. minisztériumnak 4291—1915. M. E. számú rendelete alapján a disznósírért, szalonnáért és sertéshúsért követelhető legmagasabb árakról.

A fogyasztási cikk megnevezése	1915. decz. 16-tól 1916. január 15-ig		1916. január 16-tól 1916. február 15-ig		1916. február 16-tól 1916. márcz. 15-ig		1916. márcz. 16-ika utáni időben									
	A termelő- vel szemben nagyban 100 kg.-kint	A fogyasztó- tóval szemben kicsinyben kg.-kint	A termelő- vel szemben nagyban 100 kg.-kint	A fogyasztó- tóval szemben kicsinyben kg.-kint	A termelő- vel szemben nagyban 100 kg.-kint	A fogyasztó- tóval szemben kicsinyben kg.-kint	A termelő- vel szemben nagyban 100 kg.-kint	A fogyasztó- tóval szemben kicsinyben kg.-kint								
	K	f	K	f	K	f	K	f								
Olvasztott disznósír ..	700	—	7	40	650	—	6	90	600	—	6	40	550	—	5	90
Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznósír ..	660	—	6	80	610	—	6	30	560	—	5	80	510	—	5	30
Friss nyers szalonna ..	620	—	6	40	590	—	6	10	540	—	5	60	490	—	5	10
Sózott szalonna ..	540	—	6	—	490	—	5	50	440	—	5	—	390	—	4	50
Füstölt szalonna ..	640	—	7	—	590	—	6	50	540	—	6	—	490	—	5	50
Abált, főzött, paprikás, cse- mege-szalonna ..	680	—	7	40	630	—	6	90	580	—	6	40	530	—	5	90
Friss sertéshús szalonnával, félsertésenkint: I. oszt. ..	400	—	—	—	360	—	—	—	340	—	—	—	320	—	—	—
soványabb, II. oszt. ..	360	—	—	—	320	—	—	—	300	—	—	—	280	—	—	—
Friss sertéshús szalonna nélkül, kimérve ..	—	—	3	80	—	—	3	60	—	—	3	20	—	—	3	—
Sertéskaraj (karmonádli) füstölve, nyersen ..	—	—	5	—	—	—	4	80	—	—	4	60	—	—	4	40
Ugyanaz, főzve ..	—	—	6	60	—	—	6	20	—	—	5	80	—	—	5	40
Oldalas és egyéb sertéshús füstölve, nyersen ..	—	—	4	60	—	—	4	40	—	—	4	20	—	—	4	—
Ugyanaz, főzve ..	—	—	5	60	—	—	5	20	—	—	4	80	—	—	4	40
Füst. sonka nyersen, egészb. Füstölt sonka főzve, csont nélkül, kimérve ..	—	—	6	—	—	—	5	60	—	—	5	20	—	—	5	—
Füstölt sonka folszeletelve Kolbász nyersen ..	—	—	8	—	—	—	7	50	—	—	7	—	—	—	7	—
Kolbász füstölve ..	—	—	9	—	—	—	8	50	—	—	8	—	—	—	8	—
Hurka gerstlivel ..	—	—	5	—	—	—	4	80	—	—	4	60	—	—	4	40
Hurka rizszsel ..	—	—	6	—	—	—	5	60	—	—	5	20	—	—	4	80
Különféle vegy. felvágottak Disznósajt ..	—	—	1	60	—	—	1	50	—	—	1	40	—	—	1	30
Nyári szalámi ..	—	—	2	—	—	—	1	90	—	—	1	80	—	—	1	70
Tepertő ..	—	—	5	—	—	—	4	80	—	—	4	60	—	—	4	40
Virslí, 5-dekás, párja ..	—	—	4	—	—	—	3	80	—	—	3	60	—	—	3	40
	—	—	7	—	—	—	6	60	—	—	6	20	—	—	6	—
	—	—	3	20	—	—	3	—	—	—	2	80	—	—	2	60
	—	—	—	20	—	—	—	18	—	—	—	16	—	—	—	14

PAPÍRÜZLEDEBEN KAPHATÓK
EGERJESI FŐ-UTCA 59.

LEVELEZŐLAP-ALBUMOK

ALBUMOK

Patrona
ülés. A Sárosvármegyei választmány 13-ikán d. u. polgári tanács folyamán jóváhagyta a kérelmet, hogy ezen a helyen tartassék. Felcéliránt érdeklődésesen miniszterkedjen.

Elvesztett
a minap (dec. 12-ikén) a bankjegyet, azo

Sárosi te
és céljaiban ne pusztítás nyomon kövessen megden tekintetbe mely a mult vármegyéhez az állomásozó cs. zászlóaljnak roltta fel a tead. társadalomban talált. Kedélyes bat város közti teli hangulatba

ben a szerény kon párolg. nyomán járó dobogó meleg hazafias lelkes ahhoz, hogy egy kicsi fehértett meg s amajd: «Épült dec. 12-ikén ta

A teadélután vezető háziaszon egy kedves leán a sziveslátás se felszolgálására gyeket kérte Molnár Gizuka Lili, Szabó Mar

Irmuska, Róth Böske, Szakall Sári, Kohúth Bartholomaeide Paula, Kárpáti V Horváth Ilonka tinka, Kerekes Elza, Gundelfing

Jolán, Grosinger Mara, Török M Ilonka, Komárom Irén és Tolle gyalogezred pótl. versenyzett s ez ügyes karmester hangverseny mű. élvezetet találha éppen úgy, min sort itt adjuk: 1. 2. Wagner: Ré (Pilgerchor und Lehár: «Gold u Részlet a «Rigolet 5. Blaton: «Vég Részlet a «Carme «Si vous n'avez rich: «Magyar d. lied aus der Su Egyveleg a «Cig kovski: «Serenat azon hölgyek áru végezték.

Patronage - egyesületi választmányi ülés. A Sárosvármegyei Pártfogó - Egyesület igazválasztmánya *Kissóczy* Mátyás elnöklésével dec. 13-ikán d. u. 3 órakor a kir. törvényszék I. emeleti polgári tanácstermében ülést tartott, amelynek folyamán jóváhagyta az elnökségnek azt az intézkedését, hogy a f. évi rendes közgyűlés ugyan ezen a helyen dec. 29-ikén d. u. 3 órakor megtartassék. Felkéretnek ennél fogva az emberbaráti cél iránt érdeklődő tagok, hogy a kitűzött közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

Elvesztett pénz. *Kucsma* Margit tanítónő a minap (dec. 8-ikán) egy ócska kis sárga pénztárcát veszített el a város területén. A pénztárcában egy darab száz- és egy darab kétkoronás bankjegy, azonkívül aprópénz is volt.

Sárosi teadélután. Annak a nagyszabású és céljaiban nemes akciónak, mely a sárosi orosz pusztítás nyomán akarja Gömörmegye áldozatkészségét megörökíteni, kedves hatása az a minden tekintetben sikeresnek ígérkező teadélután, mely a múlt vasárnap folyt le a rimaszombati vármegyei háza dísztermében. A Rimaszombatban állomásozó cs. és kir. 80. gyalogezr. pótkeretzászlóaljának tisztikara dicséretes örömmel karolta fel a teadélután eszméjét s az ottani polgári társadalomban is élénk szeretetteljes fogadtatásra talált. Kedélyes tea mellett találkozott Rimaszombat város közönsége. Színt és meleget lopott a téli hangulatba a vármegyei háza díszterme, melyben a szerény utcai toalettek s a fehér abroszokon párolgó csésze tea jelképezték a háború nyomán járó köteles egyszerűséget s a szívekben dobogó meleg érzés beszélt Rimaszombat város hazafias lelkesedéséről. Minden remény meglehet ahhoz, hogy Gömör sárosi falujában lesz majd egy kicsi fehér ház, melyet ez a délután teremtett meg s amelyen egyszerű emléktábla hirdeti majd: «Épült Rimaszombat közönségének 1915. dec. 12-ikén tartott teadélutánja jövedelméből». A teadélutánon *Lukács* Margitka végezte a vezető háziasszony fáradságos szerepét s körülötte egy kedves leánygárda gondoskodott arról, hogy a szíveslátás senki részére ne hiányozzék. A tea felszolgálására *Lukács* Margit a következő hölgyeket kérte fel: *Kolbay* Sári, *Krausz* Elza, *Molnár* Gizuka és *Aranka*, *Heksch* Ella, *Löcherer* Lili, *Szabó* Margit, *Zsuffa* Rózi és *Bözi*, *Lévai* Irmuska, *Róth* Margit, *Schweitzer* Margit, *Veres* Böske, *Szakai* Lenke, *Remenyik* Margit, *Meskó* Sári, *Kohúth* Sári, *Istók* Boriska, *Barta* Jozsi, *Bartholomaeides* Margit, *Emöky* Gizi, *Mispál* Paula, *Kárpáti* Vali, *Cziner* Márta, *Kovács* Lenke, *Horváth* Ilonka, *Musotter* Aranka, *Kármán* Katinka, *Kerekes* Ara, *Rábely* Etta, *Marikovsky* Elza, *Gundelfingen* Marcsuka, *Róth* Lenke, *Czinke* Jolán, *Grosinger* René, *Adorján* Magda, *Keiszler* Mara, *Török* Matya, *Okolicsányi* Évi, *Jakovetz* Ilonka, *Komáromy* Irén, *Lenner* Ilonka, *Klekner* Irén és *Tolle* Magda. A teadélutánon a 80-ik gyalogezred pótkeretzászlóaljának zenekara hangversenyezett s ez alkalommal a zenekart az ezred ügyes karmestere: *Fridrich* Ferenc dirigált. A hangverseny műsora úgy volt összeállítva, hogy élvezetet találhattak a komoly zene kedvelői éppen úgy, mint a játszi muzsika hívei. A műsort itt adjuk: 1. *Ischpold*: «Ungarischer Marsch». 2. *Wagner*: Részlet a «Tannhäuser» operából. («Pilgerchor und Arie an den Abendstern.») 3. *Lehár*: «Gold und Silber». Walzer. 4. *Verdi*: Részlet a «Rigoletto» operából. («Grosse Fantasie.») 5. *Blaton*: «Vége-végel», magyar dal. 6. *Bizet*: Részlet a «Carmen» operából. 7. *Rotschild* bárónő: «Si vous n'avez rien a me dire?», dal. 8. *Fridrich*: «Magyar dalkoszorú». 9. *Grieg*: «Solvejgslied aus der Suite: Peer Gynt». 10. *Strauss*: Egyveleg a «Cigánybáró» operettből. 11. *Moszkovskij*: «Serenata», op. V. A teadélután jegyeit azon hölgyek árúsították, akik a tea felszolgálását végezték.

Adomány. A Sárosvármegyei Mezőgazdasági Szesztermelők Szeszfinomító és Szeszértékesítő Szövetkezete Eperjesen 1000 koronát adományozott az eperjesi Vöröskereszt-fiókület javára. Fogadja ezen nagylelkű adományaért legőszintébb, hálás köszönetünk kifejezését. Özevgy *Semsey* Boldizsárné elnök, *Vogel* Béla pénztáros.

A feldúlt tűzhelyeinkért folyó akciók egységesítése. Báró Ghillány Inre földművelésügyi miniszter levélben értesítette gróf *Khuen-Héderváry* Károly v. b. t. t-t, hogy a háborúban feldúlt tűzhelyek újrafelépítéséért folyó akciók egységesítése érdekében a maga részéről minden további különleges gyűjtést beszüntet és hogy az állami hivatalos akcióba bekapcsolódó társadalmi mozgalom egységes mederben annál impozánsabban folyjon tovább, a hozzá ezentúl beérkező összegeket is az Országos Bizottságnak utalja át. Minthogy *Berzeviczy* Albert v. b. t. t., mint a Sárosi Népszegítő Bizottság elnöke, néhány nappal ezelőtt szintén közzétett egy nyilatkozatot, mely szerint a Sárosi Bizottság ezentúl kizárólag a már folyamatban levő sárosi sorsjátékot bonyolítja le, amelyet viszont az Országos Bizottság támogat minden rendelkezésére álló eszközzel: ezentúl az összes, tehát a Sáros megye részére szánt adományok is kivétel nélkül a gróf *Khuen-Héderváry* Károly elnöklelte alatt álló «A Háborúban Feldúlt Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottság» címére Budapestre, a képviselőházba küldendők. A háborúban hajléktalanná vált felvidéki lakosság felsegélyezésére indított akció eddig már három és fél millió koronánál nagyobb összeget eredményezett. Remélhető, hogy az egységesítés folytán az Országos Bizottság tavaszig, amikor az építkezések újra megkezdődhetnek, képes lesz összegyűjteni azt a másik három és fél milliót is, amelyre még szükség van, hogy a háborúban elpusztított minden egyes hajlék újra felépülhessen, még pedig szebben és jobban, mint amilyen azelőtt volt.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Köszönetnyilvánítás. A dec. 16. és 17-ikén rendezett műkedvelői előadás alkalmából őszinte hálás köszönetünket nyilvánítjuk ez úton *Berger* Samu úrnak, ki szíves volt fényjátékához a jótékony célú előadásra átengedni s azt kifűtetni, *Stark* Zsigmond villanyvilágítási és erőátviteli részvénytársasági igazgatónak, ki a szükséges villanyt feláron volt szíves szolgáltatni és *Madame* Teréznek, ki teljesen díjtalanul végezte a műkedvelői hölgyek kozmetikai igényeit. Öv. *Kösch* Árpádné és *Kirchmayer* Vilmosné.

A Zsebatlasz 1916. évre szóló kötete már megjelent a Magyar Földrajzi Intézet r. t. kiadásában. Tartalma: A háború és a jövő földrajz-tanítása. Magyarország földrajzi helyzete. A magyar

mezőgazdaság és a háború. Déli határaink és balkáni érdekeink. Olaszország és az osztrák és magyar monarchia. Az Adriai-tenger és a háború. A magyarság és a háború. A Kárpátok és a háború. Bulgária. Törökország jövője. A Dardanellák és Konstantinápoly. Az örménykérdés. Turán és a turáni törekvések fejlődése. Orosz-Lengyelország stb. Amint látnivaló, a háborús földrajz köréből vett időszerű s egyben ama témák egész sorozatát — s valamennyit szakemberek tollából — találjuk benne, amelyek nemcsak a tanulóifjúság ismeretének gyarapítására, hanem a művelt közönségnek a tájékoztatására is alkalmasak. A szöveg közt hat kisebb és négy nagyobb térképmelléklete az 1915. évi Zsebatlasz térképeinek folytatása, melyek így együtt a háborús országok mindegyikéről pontos és jó térképekkel szolgálnak. Ára 2 kor. 40 fillér és kapható a Magyar Földrajzi Intézet r. t.-nél, V., Rudolf-tér (Újpesti-rakpart 2.).

Emlékművet hőseinknek! Lapunk szerkesztősége által indított mozgalom folytán hőseink síremlékére a következő újabb adományok érkeztek hozzánk:

Dr. Koós István (Beretvásné útján) K.	10 —
18. táb. ágyús-ezr. ujonclegénysége,	
Eperjes	77 —
	K. 87 —
Eddigi gyűjtésünk eredménye	2874 62
Főösszeg	K. 2961 62

Az adakozók fogadják hálás köszönetünket!

Katonai ruhaneműek készítése leányiskolai tanulókkal. A hazai nőnevelő-intézetek tanulói a múlt tanévben fáradságot nem ismerő honleányi lelkesedéstől indított szorgalmas munkájukkal eredményesen hozzájárultak a haderő téli ruházatának kiegészítéséhez s annak felszerelését is nagy mértékben tökéletesítették. A téli hadjárat újból szükségessé teszi, hogy a növendékek a múlt tanévi munkásságuknak megfelelően honleányi kötelességüket képességükhez mérten újból teljesítsék s így a női kézimunka-tanítás ideje alatt a növendékek értékes munkaerőjükkkel az idén is a múlt tanévi keretekben a női kézimunka-tanítás anyagának megfelelő katonai célú ruhadaraboknak, ruhanemű-felszerelési tárgyakkal és a sebesültek ápolásához szükséges kötőszereknek készítésével foglalkoztassanak. A hadvezetőség a magyar nők jótékony munkájának elősegítésére az idén bizonyos mennyiségű kincstári (ingyenes) kötőfonalat a magy. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala útján ad ki, azzal a kötelezettséggel azonban, hogy abból csak a meghatározott mintájú cikkek készíttessenek s hogy azok a Hadsegélyző Hivatalhoz szolgáltatassanak be. A Hadsegélyző Hivatal az előírás szerinti cikkek készítésére vonatkozó utasítást s a szükséges kincstári fonalat az egyes intézetek igazgatóságainak rendelkezésére bocsátja. A kötőanyag és az előírás szerinti cikkek készítésére vonatkozó utasítás iránt a leányiskolák igazgatóságainak közvetlenül a Hadsegélyző Hivatal fonal-osztályához (Budapest, V., Akadémia-utca 17., földsz.) kell fordulniok. Kétségtelen, hogy az illető intézetek, iskolák növendékei a nemes cél érdekében minél nagyobb és minél eredményesebb munkásságot fognak kifejezni, hogy ezáltal is megkönnyítsék a hadbavonultaknak az időjárás viszonyosságainak elviselését.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok: Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

Steckenpferd-liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szeptember ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ugyeljen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárakban stb. Hasonlóképen kitérő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus). Kitérő szer női kezek gondozására.

NYILTTÉR.

Magyarul és németül tudó
gépirókisasszony

azonnali belépésre
□□ kerestetik □□

GROSZMANN SAMU rézműárúgyárosnál.

Hrabcsák Margit

□□ volt klinikai bába □□

lakása Eperjes, Árok-utca 22.

SCHWARCZ SAMU
(Eperjes, Szebeni-út 28. szám alatt)

I. osztályú
bükkfára

rendeléseket felvesz
és a fát azonnal házhoz is szállítja.

Keresek

egy megbízható, jó
(férfi vagy nő)

alkalmazottat,
ki a magyar és német
nyelvet bírja.

Cím a kiadóhivatalban.

Szenzációs ujdonság!

Minden petroleumlámpába
nélkülözhetetlen a

MOLOCH-KOCKA.

30% petroleummegtakarítás! Fényes világítás!
□ Egy kocka ára 6 fillér, elegendő egy hétre.

Főraktár: Mauks K. ügynöksége, Szebeni-út 2.

PASZTERNÁK MANÓ

hűtőszállítási vállalat :: Eperjes

Szállítási iroda Kovács-utca 14. :: Telefon 105.

Költözködések

szakszerű, pontos lebonyolítása hely-
ben és vidéken. :::

HALTENBERGER BÉLA □ KASSA.

:: RUHAFESTŐ-, ::
VEGYTISZTÍTÓ- ÉS
GŐZMOSÓGYÁR.

■ ■
ÁTVÉTELI ÜZLET
EPERJESEN FŐ-U.
23. SZÁM ALATT.

Amennyiben a gyár jelenleg
□ is teljes üzemben van, □

ruhák, egyenruhák, függönyök stb.
most is a rendes módon
festetnek és tisztítanak.

Gallér- és kezelőtisztítás
a szokott szép kivitelben.

Gyászesetben ruhák festése feketére.

KLEIN JENŐ

CSEMEGEÜZLETE
BODEGÁJA

∴ EPERJES. ∴

4-5-szobás, modern, különálló,
udvar- vagy kis kerttel ellátott

lakást

keresek 1916. május 1-jére.

Cím a kiadóhivatalban. :: ::

**Keresek □□ szolid
pincérnői állást.**

Bővebbet Kossuth Lajos-utca 8. sz. a.
az udvarban (4. ajtószám).

Milliók
használat

Köhögés

rekedtség, hurut és nyakasság, gorc és
hőkhurut ellen

**KAISER
MELLKARAMELLÁIT**

□□□ a három fenyő védjeggyel. □□□

6050 közhíjgyőzőleg hi-
teles bizonyít-
vány orvosoktól
és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!

Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható Eperjesen: Molitorisz István és
Korn Vilmos gyógyszerárában és Pálesch
Árpád drogériájában.

Nagyszerűen bevált a harctéren küzdőknek és
általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-,
mell- és hátfájás stb. eseteiben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. eapsici
compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvegje K -80, 140, 2--.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvet-
lenül az „Arany oroszlanhoz” címzett
Dr. Richter-féle gyógyszerárában,
Prága I, Elisabethstr. 6.
Naponkénti szétküldés.

ÓRIÁSI

bajok vannak most a bádogdobozok körül a nagy bádoghány miatt,
úgy hogy gyáramban több ízben üzembiztos fordult elő, mert nem
tudtam a sokféle nagyságú bádogdobozokat beszerezni. Mely tiszt-
lelettel kérem tehát a t. fogyasztó közönséget, hogy bevásárlásainál
legyen szives csak az óriási

FEDÁK

cipőkrémet kérem, hogy a szükséges dobozok készítése egyöntetű
legyen, mert csak így lesz módomban tisztelt vevőim óriási szük-
ségletét, dacára a súlyos viszonyoknak, kielégíteni.
Az óriási Fedák-

CIPŐKRÉM

ma már nélkülözhetetlenné vált minden háztartásban, mert Hári-
asszonyaink meggyőződtek arról, hogy ezen kipróbált, jó cipőkrém
az összes gyártmányok felülmúlja.
Az óriási Fedák-cipőkrém a nyersanyagok folytonos emelkedése
folytán

**40 filléres
árban**

kerül forgalomba, mert sikerült nagyobb mennyiségű, elsőrendű
minőségű nyersanyagot beszerezni és így a háború előtti kitűnő
minőségben

**mindenütt
kapható! ::**

VADÁSZ ZSIGMOND
vegyészeti gyára
Budapest, VI., Lehel-utca 29. sz.

EP

Előfizetési ár
Egész évre . . . 12
Félévre . . . 6
Negyedévre . . . 3
Hirdetési díj: Egybas-
petitsor egyszeri hárde-
15 f. Közlemények sora

A karácsony
Ezidén is, a
fegyverben állun-
véres harcokra.

Élesre köszö-
csillag szelid fé-
sebesültek szívett-
zavarja meg a sz-
csendjét, áldásos

Szent Karács-
estéje szomorúbb
szol, még többh
siránkozik, mint

Több a go-
megpróbáltatásain
Hazánk épsé-
trónjának szilárd-
belementünk a na-
nagy terhét és vis-

Most, hogy
megszaporodott s-
reinket, béke utá-
Sohasem ker-
s így mi sem ter-
üdvözölnők a bék-

Tudtunk bék-
nem vetettünk gá-
bad fejlődését. C-
adta kezünkbe a
az élethez való jo-
értéket, ami a ne-

Hála az isten-
letének, diadalmas
tásokon. Bebizony-
javakra, amelyekér-
munkálását tartott-
érzetéből fakadt,
adni szavunknak.

A küzdelem
eredményeket nem
megtámadottak és
harcnak minden el-
csorbíthatatlanul dugh-